

Előfizetési ár:

Egész évre ——— 4 K.
Fél évre ——— 2 K.
Negyed évre ——— 1 K.
Egyes szám ——— 20 f.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ
m. kir. erdőtanácsos.

AZ ERDŐ

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői,
erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérral, táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélszerezes egységárral számítatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő írói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni

TARTALOM.

A csemetekerti munkálatokról. (Kolozs József.)
Az erdőaltiszt védkerületi teendői. (Tomasovszky Imre.)
A faüzlet helyzetéről. (F. L.)
A cserkészetről. (Szlávik Nándor.)
Gazdasági tanácsadó: Dohos gabona kezelése. — Mész a zöldeséges pinczében. — A műtrágyák hatásáról. — A lovak dobogása. — Burgonya etetése. — A korpa mint baromfieléség.
Különfélék: Az új nyugdíjtörvényről. — Biztosítás. — Új kísérleti telepek létesítése. — Allandó és nagy jövedelmet biztosító foglalkozás. — Könyvismertetés: Kertész-naptár az 1912. szöködvére. (Tomasovszky Imre.) — Időjelzés.
Változások az erdészeti szolgálat köréből.
Szerkesztői üzenetek.
Tárca. Kajefás. (Kovássy Elemér.) — A rőtsszakállú emler. (Pollermann Artúr dr.)

A csemetekerti munkálatokról.

Irta: Kolozs József m. kir. főerdőmérnök.

Köztudomású, hogy az erdőművelési munkálatoknak a gyakorlatban való szakszerű, helyes foganatosítása csak mintegy egy évtizeddel ezelőtt vette kezdetét.

Régen bizony nem igen fordítottak nagy gondot arra, hogy tulajdonképen mi módon nevelhetünk jó, kiültetésre alkalmas csemetéket, mi módon műveljük meg szakszerűen a csemetekerteket stb.

Ültettünk jól-rosszul, többnyire kis, csenevész csemetékkal és ehhez képest az ültetés is hol eléggé, hol kevésbé, hol meg egyáltalában nem sikerült és az ültetésekre fordított nagy költségek is kárba veszttek.

Megtanultuk a csemetekert-telepítést, tanultunk vetésről, ültetésről stb., de a mint tudjuk, a gyakorlati életben nem igen értünk el — bárha nem is felületeségből, hanem legtöbbször az elméleti és gyakorlati elveknek helytelen összeegyeztetése folytán — sikert.

Lassan-lassan ment csak át a köztudatba, hogy az erdész-embernek legfontosabb feladatát, már nemzetgazdasági szempontból is, az erdő létesítése képezi.

Újabban mindinkább jelennek meg a szaklapokban erdőművelésre vonatkozó cikkek.

Örvendetes jelenség ez, mert hisz e téren mindig akad valami újabb, megszívlelésre méltó dolog, minek a gyakorlati életben való felhasználása a kívánt sikert van hivatva biztosítani.

Régebben akkor volt örömünk, ha a csemetekertekben szép, *sűrű* vetést láttunk.

Erre mondtuk aztán nagy büszkén, hogy a vetés *sikerült*.

Bizony nem igen gondoltunk arra, hogy ebből a sűrű, szép vetésből silány, rossz csemetéket fogunk kapni!

A tapasztalat azt mutatta, hogy csak jó, erős csemetékkal érhetünk el az ültetésnél eredményt.

Miután tehát a sűrű vetésből nem kaptunk jó csemetéket, ritkábban vetettünk.

Ekkor aztán meglepetéssel, hogy a mértéket nem találva el, kevés csemetét kaptunk, és később, különösen a kedvezőtlen időjárás, így stb. miatt ez a kevés csemete is elpusztult és volt kertünk — csemete nélkül.

Vetettünk ezután most már eléggé sűrűen és a kikelt, esetleg még mindig túlsűrű csemetebokrokat *ritkítottuk*.

Ezzel elértük azt, hogy a hároméves csemetéknél egy-egy sorban átlag 50—60 darab csemetét neveltünk, de ezek a csemeték most már szépek, nagyok és a mi földolog, zömökek, tehát kiültetésre alkalmasak voltak.

Vagy vegyük például a csemetekertek talajának javítását.

Javitottuk-e vajjon régebben szakszerűen a talajt? Bizonyára nem.

Ma már a rendes trágyázáson kívül komposzttal, hamuval, sőt műtrágyával is javítjuk a talajt, és a csemetekertek egy részét: egynegyedét, egyötödét évenként *ugarnak* hagyjuk vissza oly czélből, hogy a talaj termőképessége ki ne merülhessen.

És így tovább, minden téren örvendetes javulás tapasztalható évről-évre.

Nagy, elévülhetetlen érdemei vannak e tekintetben, különösen a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületében, néhai *Tomcsányi Gusztáv* miniszteri tanácsosnak, a ki az úgynevezett *csemetetörzskönyvek* felfektetése által biztos alapját vetette meg a csemetenevelés és általában véve az erdőművelés sikeres keresztülvitelének.

Ezeket a csemetetörzskönyveket részletesebben egy külön cikkben fogom ismertetni.

Ezek előrebocsátása után áttérek a csemetekerti munkálatokra.

Miként már említettem volt, jó, erőteljes, kiültetésre alkalmas csemetéket csakis jó talajú, jól gondozott csemetekertekben nevelhetünk.

A csemetekertek talaját a rendes trágyázáson kívül *komposzttal* is kell javítanunk.

A *komposzt*, Tomcsányi Gusztáv «*Erdei facsemeték nevelése*» című műve szerint, a legcélszerűbben a következő képen készíthető el:

A komposztrakásba a gyomot rétegesen rakjuk erdei alommal, gyephantokkal, azonfelül fűrészport, istállótrágyát, hamut keverünk közzéje és minden 15 cm. vastag réteget *égetett mésszszel* hintünk be, hogy hamarabb menjen végbe a gyomok korhadása.

Az ilyképen kúpalakban összerakott komposztrakást azután *gyökereivel kifelé fordított* gyephantokkal borítjuk be s a kúp tetején egy mélyedést készítünk, hogy az esővíz abba behatolhasson.

A komposztrakást három hét múlva átrakjuk, átforgatjuk és újból felállítva, gyephantokkal ismét berakjuk, befedjük.

Ezt háromszor kell ismételni. Az égetett mésszszel készített komposztrakást az ugarra helyezzük el és *egy év múlva* felhasználhatjuk.

Gyommagvakat ne helyezzünk el a komposztrakásokban, nehogy a komposztrakás szétteregetése alkalmával ezek a földbe kerülve, a csemetekertet begyomosítsák.

A csemetekertek talaját Máramarosban, a kincstári erdőigazgatóság kerületében, legújabbban műtrágyával is szoktuk javítani.

Az erre vonatkozó kísérletek most vannak folyamatban.

Ezen kísérletek eredményével szintén egy másik cikkemben szándékozom majd foglalkozni.

A csemetekertek talajának megművelése ősszel befejezendő, úgy hogy a következő év tavaszán az ugarnak hagyott terület bevetése akadálytalanul foganatosítható legyen.

A vetést a kellő időben, magashegységi erdőgondnokságokban legcélszerűbben május elején eszközöltessük.

Tapasztalatból állíthatom, hogy magashegységi csemetekertekben azonnal a hó elolvadása után, tehát áprilisban nem célszerű vetni, mivel a mag, a még teljesen hideg földbe kerülve, nem csirázik ki jól.

Kerületemben, a felsővisói m. kir. erdőgondnokságban, az 1910. évi vetés éppen az igen korán teljesített vetés miatt nem sikerült eléggé.

Hároméves csemetékkel való ültetés mellett a kertek négy egyenlő részre osztjuk és egy-egy évben a kertnek minden körülmények között csak az egy korosztálynak megfelelő részét, és pedig a megelőző évben ugarnak hagyott táblákat szabad és kell bevetni, míg a csemeték kiszedése folytán megüresedett táblákat ugarnak kell hagyni.

A vetést vagy a Fekete-féle, vagy pedig a Hacker-féle géppel eszközöljük.

A Hacker-féle géppel való vetés esetén a vetésbarázdákat a horonynyomó lécczel készítjük el, melylyel egyszerre több barázda készíthető.

Ügyeljünk arra, hogy a vetésbarázdák mindig *egyenes vonalba* essenek, mert esztétikai (szépészeti) szempontból is kifogásolható az, ha a csemetesorok nem haladnak végig egyenesen az összes táblákon keresztül.

TÁRCZA.

Kajefás.

Irta: Kovássy Elemér.

«Kajefás» híres kutya volt,
Nagyapám vadászkutya.
Hajtásban e vén kopónak
Messze földön nem volt párja.
Az étvágya?... Mesés vala,
Hogyha tehette hát lopott.
E pákozódása miatt
Számталanszor ki is kapott.
Im, hogy egyik alkalommal
Vadászni ment öregapám,
Kajefás csaholt előtte
Szaladva a Tisza hidján,
S az erdőben fel is vere
Szerencsésen nem egy vadat,
De az éhes nagy gyomrába'
Nem volt estig semmi falat.
Visszajövőben nagyapám
Mócsi zsidóhoz betére
Vörös borra, de nem sokra,

Csupán csak egy meszelykére.
És mig Mócsi a bort hozta
S nagyapámmal beszélgetett
Kajefásunk kapta magát
S megfalta mind a sóletet.
Mócsiné «áj-váj»-t kiáltott,
S majd elájult ijedtében:
,Mit eszik ő szép Mócsija
Holnap, azaz szombat délben?'
«Fizessen az úr, de rüktün,
Nogy khárt csinált a khotyája!»
— Fizessen az öreg harang, —
Felelte nagyapám rája.
Szóból szó lett és Kajefás
Zálogul Mócsinál maradt.
Kaparta szegény keményen
Az ajtót s a vályogfalat.
E közben az öregapám
A Tisza-hídra érkezett,
S kürtjébe fujta erősen
A kuttyáját hívó jelet.
Nem telt bele három percz se,
Kajefás szaladt nagy fujva.
Örömében bakot ugrott,
Mintha akadt volna nyulra.

A vetésre, illetve a vetésbarázdák készítésére nézve a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóság kerületében a következő utasítás szerint kell eljárni:

A vetésbarázdáknak lécczel való kinyomásánál ügyelni kell arra, hogy a vetőhornyok elég *mélyek* legyenek.

Ha a vetőhornyok nem eléggé mélyek, a hornyokra terített laza földtakaró a sorközök megüledése után kidomborodik az ágyakból. Ezt a kimagasló földréteget azután a nap kiszáritja, a szél elhordja, vagy az eső elmossa, úgy hogy vagy a mag marad takaratlanul, vagy pedig a már kikelt csemeték dőlnek ki.

A megmaradt csemeték nem gyökereznek le elég mélyen, úgy hogy a fagy úgyszólván évről-évre jelentékeny károkat okoz, a széles vetőpáasztán szétszórt csemeték visszahelyezése pedig nagyon nehezen megy.

A vetőhornyoknak nem szabad nagyon *széleseknek* lenniök.

A gyomlálás alkalmával — kivált a nedvesebb időjárású vagy bujább talajú csemetekertekben — a széles hornyokban szétszórvra kibujt apró csemeték közül a munkások a gyomlálás alkalmával sokat kitépnek.

A vetésbarázdák készítésénél négy darab összefogott, összeszegezett öt méter hosszú horonynyomó léccz alkalmazandó. Ezek egyszerre négy ágyat érnek át.

A távolság sorköztől sorközig 25 cm., a melyből 8 cm-t a két páros horony vesz el.

A hornyok mélysége 2 cm., tehát jóval mélyebb, mint az eddigi hornyoké s mivel az ékalakúlag benyomuló léccz a földet nemcsak lefelé, de oldalt is tömöríti, a hornyok valószínűleg állandóbbak lesznek, mint az eddig használt keretekkel készített hornyok.

A keret az ágyakra zsinór mentén akként helyezendő, hogy a legszélső horony az ágy szélétől mintegy 10—12 cm-nyire legyen; a többi horony kiszorításánál a már kész hornyok szolgálnak zsinórmértékül.

Miután ezen lécczekkel készített hornyok mélyebbek, a mag takarására használt földréteg is magasabb lesz.

A mag ennek folytán valamivel későbbben kél ugyan ki, de viszont a csemeték nem lesznek annyira kitéve a fagy által való kihúzás és a kimosás veszélyének, mivel gyökérzetük mélyebbre fog hatolni.

Végül a soros nevelés mellett a ritkítás mérve is könnyebben lesz betartható és ellenőrizhető s a nagyon gyakori és rossz benyomást keltő foltos, hézagos kikelés is ritkábban fog előfordulni.

Tapasztalat és az erre vonatkozó csemetetörzskönyvi utasítás szerint a fenyőféléknél arra kell törekedni, hogy a géppel vagy horonynyomó lécczel létesített vetésbarázdában a kiültethető korban a lúcnál és jegenyefenyőnél, valamint a kétéves korban való átiskolázásra szánt havasi fenyőnél a második év végén 60—80 darab, illetve erdei és feketefenyőnél 80—100 darab teljesen használható, zömök csemete maradjon.

Ezt úgy érhetjük el, ha az 1 méter hosszú vetésbarázdába a jóminőségű magból körülbelül a következő mennyiségű magot vetjük el:

Lúcnenyőből 350 szemet, vörösfenyőből 500 szemet, erdei fenyőből 350 szemet, feketefenyőből 350 szemet, jegenyefenyőből 500 szemet, havasi fenyőből 200 szemet.

Jegenyefenyőnél legzélszerűbben úgy járunk el, hogy az 500 szem magot kiolvastva megmérjük s ugyanilyen súlyu magmennyiséggel vetünk azután tovább, miáltal

De im' mi Isten csodája
Van hatalmas, izmos nyakán?
Már messziről találgatja,
Látva őt az öregapám.
Képzeljék, a hű Kajefás
Nagyapámhoz hogy érkezett?
Kitörte az üvegtáblát,
S nyakán volt az ablak-keret!...

A rőt szakállú ember.

Irta: Pollermann Artur dr.

A Great Street 112. számú ház pinczéjébe, az «Atlantice Bar»-ba járt naponta este hat órakor a munka befejezése után egy rőt szakállú ember. Mire a gyár hatalmas kürtje elvégezte bűgását és jelezte a napi munkaidő végét, már magára vette sárgás-szürke kabátját a rőt szakállú. A kapus barátságosan köszöntötte, mint régi ismerőst... Ő pedig ment egyenesen a barba.

A nevét pontosan senki sem tudta. Már öt év óta dolgozott a gyárban és a vele egyidőben alkalmazottak mind elszéledtek mellőle. A fizetését kiadták a nélkül, hogy nevén szólították volna. A gyárban magában pedig

nem törődnek senkinek a nevével: a munkájáról ismerik és értékelik az embert. Az egyén mint egyén számít csak, annak hasznavehető tulajdonságai szerint.

A titok, a mely a rőt szakállú nevét övezte, még érdekesebbé tette alakját a gyárbeliek előtt. Magas termet, széles vállak, egyenes tartás messze kiemelték a többi munkás közül. Mikor reggel kattogni kezdtek a gépek, a száz meg száz transzmissziós kerék a legkülönbözőbb sebességgel forgott s a hatalmas szíjak nagyokat csattogtak: a rőt szakállú ott állt már a helyén. Arczáról leritt az öntudat, megduzzadt izmairól az akarat. És dolgozott estig, hogy nem is voltak képesek utóléni. Hatalmas kezei közt megszorult a tüzes vasat fogó harapó és a kalapácsa ütésétől vékonyra lapultak az izzó fémdarabok. A többi csodálta... Bámulták a hallgatását. Napokon át nem szólt senkihez se. Némán lépett oda ahhoz, a kinek szüksége volt a segítségére. Azután visszament és végezte a maga dolgát tovább. És estére készen volt a kiadott munkával pontosan és kifogástalanul. A mérnökök minden új munkásnak a rőt szakállút mutatták mintakép gyanánt.

Estefelé járt az idő. Lassan dolgoztak mindenütt. A vasrúdra fűzött vedrekben tűzvörösen hullámzott a megolvasztott érc...

Egy hosszabb és két rövidebb bűgás!...

elkerüljük azt, hogy a szemeket folyton meg kelljen olvasni.

A megállapított magszám mellett jó csirázó képességű magból 100 m.²-re kell mintegy:

Lúczfenyőnél ...	60%	csirázóképességű magból	1 kgr.
Vörösfenyőnél ...	40%	"	" 2 "
Erdei fenyőnél ...	60%	"	" 1 "
Feketefenyőnél ...	60%	"	" 3 "
Jegenyefenyőnél	40%	"	" 10 "
Havas fenyőnél	60%	"	" 15 "

A vetés után az elvetett mag porhanyós földdel betakarandó; ezenkívül még czélszerű, különösen ott, hol sok a madár (pinty), a bevetett területet fenyőgalyakkal is letakarni. Ezzel elérjük azt, hogy a magvakat a víz nem mossza ki, a madarak nem férnek oly könnyen a maghoz és azonfelül a galyakról leszáradt és lehullott fenyőtűk részben trágyázzák is a talajt és megakadályoztatik a dudva és gyom tulságos és korai elterjedése is.

A takarás azonban ne legyen tulsűrű és ügyelni kell arra is, hogy a fenyőgalyakat idejében távolítsuk el a vetésről.

Lúczfenyőnél stb. a mag befedéséhez mindig porhanyós, könnyű földet kell használni, mert a kötött föld, ha megkérgesedik, a gyenge csemeték kibuvását hátráltatja, sőt meg is akadályozza.

Teljesen könnyű földet azonban mégsem czélszerű a takarásnál használni, mert ezt viszont a szél könnyen elsodorhatja és így megtörténhetik, hogy a mag takaró nélkül marad.

A mag betakarása után a földet kissé le kell nyomkodni, hogy az eső a magot ki ne mossza.

Száraz időjárás esetén a vetést okvetetlenül öntöztesük meg.

Lúcz-, erdei-, fekete- és vörösfenyő-magot tavasszal vessünk, jegenyefenyő-magot pedig ősszel.

A havasi fenyőmagot, az előző év őszén történt elvermelés után, a következő év tavaszán vessük el.

Ez az elvermelési mód Tomcsányi Gusztáv *«Erdei fűcsemeték nevelése»* című művében a következőképpen van leírva: «A friss magot télire beföldeljük, nehogy azonban e közben egerék férjenek hozzá, a magot jó lesz átluggatott ládába, homokkal vagy porhanyós földdel 3—4 cm.-nyi vastag rétegekben váltakozva elhelyezni s tetejére mohát tenni s szintén átluggatott deszkafedéllel, vagy még jobban, drótrácsal lezárni s azután a ládát földbe helyezni oly mélyre, hogy teteje a földdel szineljen.»

A mag ily módon elhelyezve, nagy része az első tavaszon igen jól kicsirázik.

Legczélszerűbb a ládába beföldelés végett elhelyezett magot a havasi fenyő csemetekert közelében, lehetőleg az illető védkerületi erdőőr lakásának kertjébe tétetni, hogy tavasszal, mihelyt a vetés ideje elérkezik, a mag azonnal elvethető legyen.

A vetés sikere állandóan figyelemmel kísérendő.

Az esetleg nem sikerült vetések mikénti pótlásáról, a csemetekertek gyomlálásáról, a tulsűrű csemetesorok ritkításáról és a csemeték átiskolázásáról már előző cikkemben* emlékeztem volt meg. (Vége következik.)

* Lásd: «Az Erdő» 1911. évfolyam 3. számában «Az erdőművelési munkálatokról általában, különös tekintettel a csemetenevelésre» című közleményt.

Mint valami varázsütésre, kiesett a kezekből a számszám... Majd többször egymás után szakgatottan: egy hosszabb s két rövidebb bűgás: a vészjel!...

Az emberek megzayarodtak. Egyik a másikon át, taszitva, lökve egymást, kiméletlen erővel rohanták meg a kijáratot. Fékevesztett dulakodás, rémes ordítózás, szörnyűséges jajszóok töltötték meg a termeket... Még harmadszor sem kezdett bűgni a vészjel, mikor néhány rövidet pislákolva kialudtak az ívlámpák... Valahol már megszakadt a vezeték...

A félelem most teljes lett. A lángbaborult tető bitor világa teljesen elvette az emberek eszét. Fejetlen összevisszaságban rohanták le a vaslépcsőkön... A magas, kopár tűzfal oldalán lefutó vaslépcső élesekét nyikorogott a rajta rohanó tömeg alatt. Fedetlen fejű asszonyok kuszált hajjal sikonganak... Csak egy-egy angol vagy egy mérnök csittitják a tömeget... Lentről pedig a széles szócsöveken át ordítva nyugalomra biztatják az embereket... Nem használ, rohannak mint a megdagadt ár...

És mire leért az eszeveszett nép, elaludt a tűz. A tetőre illesztett zápokészülék eloltotta. Csak itt-ott maradt az ég felé nyuló néhány meztelen, halványan izzó vasgerenda... A gyár udvarán szepegve nézték a munkások. Csendben, fegyelméletten, csak a gőzfecs-

kendő zakatolt és a tetőről sípolt néha le egy-egy tűzoltó...

Egyszerre a második emeleti kijáratban megjelent a rőt szakállú ember... A fályafüst sűrű felhőitől nem lehetett egyebet látni, mint a sapkátlan fejét...

Lassan, óvatos léptekkel haladt a vaslépcsőn lefelé; mire leért az első emeletre, megállt. Szorosabbra öleli a magával hozott terhet. Nem látszik belőle más, mint a karjára omlott széles, szőke hajesomó... A tömeg izgatottan tódul a lépcső alá. Még néhány fok, de már száz torok kérdi:

— Ki az?!... Kit hozol?!...

A rőt szakállú nem felel... Óvatosan lépi le a hátralevő lépcsőket.

— Betty, a vizes leány, — szólott tört angol nyelven. — Süket szegény és aludt. Lehoztam, mert ott veszett volna.

A nép megszegyenülve ámul. Az asszonyok megrohanják, kikapják a kezéből és körülesókolják a kis leányt.

Mire szétoszlottak, a rőt szakállú ott baktatott ki egymagában az utolsók közt a kapun.

Majd egészen megtelt már a bar. A nagy nemzetközi munkássereg tarka alakjai zürzavaros anyanyelvükkel zajossá tették. A szigorú gyári fegyelméhez nem

Az erdőaltiszt védkerületi teendői.

Irta: *Tomasovszky Imre*, m. kir. erdőmérnök.

(Folytatás)

Határárkokat rendszerint ott készítünk, a hol a határdombok készítéséhez szükséges kőanyag hiányzik. A határárkok többnyire 2—3 m. hosszban, 0·8—1·0 m. szélességben és 0·6—0·9 m. mélységgel készülnek. Hogy készítésüknél költséget kíméljünk, lehet a határvonal irányában 2—3 m. hosszú közöket kihagyni.

A *határoszlopok* építési anyaga a *kő* és a *fa*. A kőből készült határoszlopok előnye a tartósság. Újabban készítik a *faragott határkőoszlopokat* is, melyeknek a földből kiálló 20—30 cm.-re lefaragott egyik oldalukon az erdőbirtokos nevének kezdőbetűi, pl. *M. K.* (magyar királyi), másik oldalukon pedig az illető határdombnak folyószáma szokott bevésetni.

A *nyiladékok* 4—6 m. szélesek, de méretük 12 m. is lehet; ezek inkább a síksági erdőtestekben nyerne alkalmazást, hol részint az erdőbirtok elhatárolására, részint pedig a gazdasági felosztásra rendeltetvék. A nyiladékokon keletkezett cserjéket időnkint ki kell vágatni.

Az erdőbirtokok elhatárolására alkalmaztatnak kivételesen még a sodronykerítések is, melyek tulajdonképeni feladata az, hogy a szarvasoknak, vaddisznóknak s más, esetleg nagy költséggel megtelepített nemes vadaknak (pl. mufflon, dámvad, korzikai kecske stb.) a szomszédos gazdasági földekre való kiváltását s az általuk okozandó károsítást, illetve azok elszéledését megakadályozzák. Erdővédelmi célokat ezek az ú. n. *erdőkerítések* nem szolgálnak, mivel gyakorlati hasznuk alig

van, a mennyiben az erdőkárosítók átbujnak, átmásznak rajtuk s a lopott termékeket a drótok között könnyen átdobhatják, sőt magát a sodronyt is megrongálhatják és ellophatják.

A *sodronykerítések* akként készülnek, hogy az egymástól 3·0—4·0 m. távolságra állított 3·0—3·5 m. magas, 15—25 cm. vastag oszlopokra, — melyeket 1·0 m. mélyen a földre ásunk — a földtől kezdve 15—20 cm. közökben egymás fölé, többnyire tuskékkal ellátott sodronyt feszítünk ki. Olyan helyeken, a hol a sodronykerítéseket nyulak s más apró vadak rágásai s kártételei ellen alkalmazzuk (pl. erdősitéseknél és csemetekerteknél), ott az oszlopokra a talajtól számított 1·0 m. magasságig 46 mm-es lyukbőségű, 2·5—3·0 mm. vastag sodronyfonatot (hálót) alkalmazunk s e fölé 10—15—20 cm-es közökben tuskés vashuzalokat feszítünk ki. A vashuzalokat tartósság kedvéért be szokták kátrányozni, de lehet ózozott huzalokat is kapni, a melyek a rozsdásodásnak tovább ellenállnak.

Nagyobb költséget igénylő mesterséges határjeleket csak oly birtokhatárokon szokás készíteni, a hol az *érdekelt birtokosok között a határügy rendezetett*, illetve, a hol a határjelek az elhatárolt birtokok tulajdonosainak tudtával s beleegyezésével s a fennálló törvények rendelkezéseinek figyelembevételével, tehát *törvényesen állíttatnak fel*.

A *határállandósítási munkálatot* a következő teendők előzik meg: Az erdőbirtok határai a vonatkozó telekkönyvi, kataszteri, birtokrendezési, vagy más a birtoklást megállapító, hitelesített térkép alapján az erdőmérnök által a természetben kitűzetnek s *ideiglenes*

szokott európainak egyedüli vigasza esténként a gyári bar. A whisky és a grog, a likőrök, halak, a pihenés, a társalgás már az első alkalom óta oda vonják az európai munkást. Csak a khinai teszi meg, hogy hetenkint csupán egyszer látogat el a barba: eliszsza a kerestetét és a jövő kiutalásig haza jár esténként, a néha két órajárásra is eső khinai negyedbe. Ott együtt eszi meg honfitársaival a piszkos rizslébe mártott kenyeret.

Az «Atlantic»-ban még mindig a három nap előtt történt tűzről folyt a szó. Az olasz kolónia legidősebbike már harmadszor beszéli el közkívánatra a menekülés borzalmaival és nem felejt el többször is megemlíteni, hogy van egy pár ember, a ki neki köszönheti az életét. Az elfogyasztott whisky számaival nő megmenetteinek száma is. A francia heves kézmozdulataival magyarázza a lemászás akadályait a szomszéd asztal németjeinek. És mikor a vége felé érnek, elhallgat valamennyi és oda néz mind a pult mellett egy magas barszákon ülő rőt szakállú emberre... A tűz óta még nagyobb hős. A bámulatnál csak a titokzatosság nagyobb, a mi nemzetségét fedi.

Közvetlen mögötte, a pult végén a kerek asztal mellett öten ültek. Öt magyar. Az egyikük tegnap érkezett és megviselte egy kicsit a hosszú utazás. Mégis rózsás

az arca. fényes barna a haja, síma a homloka; a többie fakó, halvány, ránczos.

Beszél. A négy másik hallgatja.

Milyen szép odahaza minden. Épp arattak, mikor eljött. Még most is látja a keresztet mögött a nap vörös tányérját és hallja az esti pihenő nótáit; a toronyba még mindig az öreg harangozó jár harangozni és a hajnali misén ott ül a százéves koldusasszony mindig, pontosan a templom küszöbén; a jegyző kertjében az idén is ott fészkelte a fülemile. És milyen szép piros az idén a pipacs!...

Megiszik egy grogot. A szokatlan ital megköhögte egy kicsit, aztán folytatja:

— És a Kovácsnét is eltemették, oda át a szomszéd-ban. Meg a kis fiát is... egy napon. Igen, azt, a kinek az ura vagy öt éve megszökött a falu pénzével. Épp Szentistvánkor. Úgy mondják, itt van az is valahol Amerikában.

Elhallgattak.

Senki sem vette észre, hogy a rőt szakállú kezéből kiesett a kés, a mivel a kenyeret vágta; az sem tűnt fel senkinek, mikor sápadtan támolygott ki a barból, csak a kiszolgáló csóválta a fejét azon, hogy most nem itta ki egészen a poharát...

(többnyire kis) *határdomborskákkal* megjelöltetnek, melyeknek középebe az illető pont számával ellátott karócskát teszünk. Ha a birtok határai ideiglenesen kitűzettek, akkor azok *bizottsági bejárásához* az érdekelt szomszéd-birtokosok meghívataknak, s ha sikerül a *békés úton való megegyezés*, akkor az eljárásról *jegyzőkönyv* vétetik fel, azt az érdekelttel aláírjuk s a tényállást hitelesítjük. A *kifogásolt határkérdésekben* a bíróság közbenjöttét kell igénybe vennünk.

A mikor a kifogásolt határkérdések bírói ítélettel tisztáztattak, kezdetét veszi a *birtokhatár állandósítási munkálata*, azaz az érdekelt birtokosok által, avagy netalán bírósági ítélettel megállapított arányban viselendő költséggel a *határjelek készítése*.

A birtokhatárok helyei s azok számozása az erdőaltiszt *védkerületi térképén* rendszerint ki vannak tűntetve s így azoknak a természetben való megtalálása annál is inkább könnyű, mert e határjelek — mint az az államkincstári szolgálatban történni szokott — a «Szolgálati könyv»-ben vezetett «Leltári tárgyak nyilvántartása» alapján adatnak át a védkerület hivatalos átadása alkalmával.

A fentebbiekből tehát láthatjuk, hogy a határjelek sokszor igen nagy fáradsággal egybekötött, költséges munkálatok alapján készülnek. Ezért a határjeleket szolgálat közben állandóan szem előtt kell tartani, azoknak helyeit időszakonként be kell járni, azok helyzetét s állapotát lelkiismeretesen megvizsgálni s a netalán rajtuk észlelt hiányokat, rongálásokat, azok szétdobását, vagy megsemmisítését azonnal be kell a főnöknek jelenteni, egyúttal — a mennyire lehetséges s ha a bűnyomok engedik — a tettes kilétét ki kell puhatolni. Az ilyen határvédelmi szolgálat közben vizsgáljuk meg a határ irányában fekvő s a felügyeletünkre bizott védkerülethez tartozó erdőbirtok szélein levő fatörzseket, mert ezeket a fákat szokták az érdekelt legelőbe bevagdálni, megfaragni, kérgüket megsérteni s esetleg meggyűrűzni azért, hogy azok mielőbb kiszáradván s elpusztulván, a határvonal kétségessé váljon. A határjelek rosszakaratú megkárosításának az erdőgondnoksághoz való bejelentése alkalmával a károsítás értéke is megközelítőleg megemlítendő.

Olyan birtokhatároknál, melyek határjelei közös költséggel készültek, leghelyesebb, ha az érdekelt birtokosok közegei *évenként többször* (lehetőleg a tavaszi munkák és a legeltetés megkezdése előtt és ősszel a gazdasági munkák s legeltetés befejezte után) *közösen járják be a birtokhatárokat* s az esetleg mutatkozó hiányokat együttesen állapítják meg, s ha netalán olyan kisebb károsításokra akadnának, melyek a helyszínen, körülményesebb munka nélkül pótolhatók (pl. ha a karók számai le vannak faragva, vagy ha a karók a határdombokból ki vannak dobva stb.), akkor e hiányokat igyekezzünk azonnal rendbehozni.

A hol *országhatár* képezi a védkerület határát, ott az országhatárra megállapított «Felügyeleti szabályok» az irányadók, melyekre nézve a szükséges utasításokat a főnöktől veendjük.

Ha a határvédelmi szolgálat teljesítése közben azt találjuk, hogy egyik vagy másik határjelnek újjal való kicserélése szükséges, úgy erről az illető határjel számának pontos feljegyzésével tegyünk jelentést az erdőgondnokságnak.

A határvédelmi szolgálat rendkívül fontos, s mert buzgó és lelkiismeretes teljesítése által az erdőbirtok foglalásoktól, bekaszálásoktól s más efajta birtokháborítástól megóvatik s ez által az illető erdőbirtokos is sokszor évekig tartó, hosszas helyszíni tárgyalásokkal kapcsolatos és költséges perlekedéstől s perekől megkíméltetik, igyekezzünk ebbeli teendőinket a legnagyobb lelkiismeretességgel végezni.

II. Fejezet. Az erdő védelmi szolgálata.

Az erdőt érhető károsítások háromfélék lehetnek, ú. m. az *elemi csapások*, továbbá az *állatok- és az emberek által okozott károk*.

Az *elemi csapások* által okozott károsítások egyrészt szélvihar, szélvész, hónyomás, zuzmaratörés, fagy, föld-, kő- és hóomlás (lavina), jégeső stb. alakjában jelentkeznek, másrészt pedig a nap heve, a tűz és víz pusztítása; végül a futóhomok is rendkívüli károkat okozhat.

A mit ezekre nézve az erdőaltisztnek tudnia kell, azt a *dr. Bedő Albert* nyug. földművelésügyi államtitkár «Erdőőr» című s immáron 8-ik kiadásban közkezen forgó könyvében megtalálhatja.

Ezekre a károokra nézve általános vezérfonalul az szolgáljon, hogy annak nagyságáról, kiterjedéséről és mérvéről *személyesen, a helyszínén* szerzendők meg a kellő adatok s csak ezeknek *biztos és a valóságnak megfelelő felvétele után* teendő meg a részletes jelentés. Ez azért szükséges, mivel ezek ismerete nélkül az erdőgondnok előzetes tájékozása — addig is, a míg a helyszínén megjelenhet — továbbá a foganatosítandó munkálatokhoz esetleg sürgősen kirendelendő munkásszemélyzet teendőinek megállapítása lehetetlen.

A védkerületi altisztre nézve legfontosabbak azok a károsítások s rongálások, melyek részint az állatvilág különféle egyedei, részint pedig az emberek által okozatnak. Ez okból jelen fejezet tárgyalása is két részre oszlik, ú. m.:

α) Védelem az állatok által és

β) védelem az emberek által okozható károk ellen.

Ezekre a károokra azért kell rendkívül ügyelnünk, mivel a gondjainkra és őrizetünkre bizott védkerületnek főleg faállományát, erdősitését érheti a legtöbb baj, s ha némely károsítást idejében, *a kezdetén* nem veszünk észre, akkor az erdőbirtokosnak esetleg ezekre menő kára keletkezik s sokszor még a szomszéd erdőbirtokosok erdősége is veszélyeztetik (pl. tűzvész, avagy rovarfalás stb. eseteiben). Szolgáljanak tehát az alábbiak útmutatóul s mindenkor figyelmeztetésül az ebbeli teendőkre nézve.

α) Védelem az állatok által okozható károsítások ellen.* (Folytatása következik.)

* Az ezen cím alatt tárgyaltak sorrendje és adatai *Téglás Károly*: «Erdővédelemtan» című művéből vétettek. Szerző.

A faüzlet helyzetéről.

Oly fellendülésre, a minőt most a magyar fakereskedelemben lehet észlelni, még nem volt eset. A faárak úgyszólván napról-napra emelkednek, mert a fűrészek, noha éjjelt nappallá téve, szakadatlanul dolgoznak, nem képesek annyi fát szállítani, a mennyire szükség van. A kereskedők, csak hogy fához jussanak, önként többet kínálnak az árúért, mint a mennyit a termelők érte kérnek. A kartellek természetesen igyekeznek a jó üzletmenetet kihasználni s az árakat úgy állapították meg, hogy például az erdélyi lúczfenyő köblábjá * ma már 2-10 koronába kerül. Hogy ez hova fog vezetni, senki sem tudja. Addig míg Budapesten és a vidéken élénk építkezés folyik, visszaesés nem fog beállni, a mint azonban a kereslet — bármely okból — kisebb lesz, az árak ismét a normális magasságra fognak lemorzsolódni.

Most, hogy áruban nagy hiány van, a vidéki fakereskedelemben a gyengébb fél, mert a mikor a kereslet a kínálattal lépést tartott, a kereskedők az árú minőségét illetőleg nagyobb igényekkel léphettek fel, míg most a termelő azt szállítja, a mi neki tetszik. Így tehát a kereskedő drága pénzért az eddiginél silányabb árút kap. A mai faárak mellett a kereskedő szinte szégyelve mondja meg vevőjének az árakat, a mikor például egy köblábnyi deszkaért 2-20 K-t kell kérnie; e mellett a haszon azonban kisebb, mint rége volt.

Természetes, hogy a mikor a belföldön oly jó árakat fizetnek, a ki csak teheti, belföldi méretű árút készít. Németország, Ausztria, a mely azelőtt évente több millió koronányi fát vásárolt tőlünk, most Galiciában, Boszniában és Romániában szerzi be szükségletét. Kivitelünk megcsappant, a termelés megnövekedett, tehát az eddiginél nagyobb mennyiségű fa áll a belföld rendelkezésére; de mindez kevés, úgy, hogy a határszéleken importált árút fogyasztanak. A bécsi piacot úgyszólván teljesen elvesztettük, mert ott nem tudják a mi árainkat megfizetni s inkább a gyengébb minőségű alpesi és galicziai fát dolgozzák fel.

A keményfapiacra hasonlóan nagy élénkség uralkodik, úgy mint a puhafaüzletben. Mindennemű keményfát könnyen lehet eladni s az elérhető árak igen kedvezők. A szlavoniai tölgyfa maholnap már ritkaságszámba megy, mert a régi tölgyesek, melyek a szlavoniai tölgyfa jó hírét az egész világpiacon megalapították, már kimerültek. A határörvidéki beruházási alap egyelőre semmit sem adhat el; a vagyonszűkösségek fájáért pedig oly heves harc folyik, hogy egy legutóbb tartott árverésen a becsáraknál mintegy 120%-kal többet kínáltak. Természetes, hogy a szlavoniai tölgyfa ár-emelkedése a magyar tölgyfa árára is kedvező hatást gyakorolt. Ennek tulajdonítandó, hogy több magyarországi tölgyerdő, melyre a legutóbbi két év alatt hiába tartottak árverést, most, ha szerény túlfizetéssel is, de vevőre talál. Így az utóbbi hetekben kelt el a huszti közbirtokosság 1 $\frac{1}{4}$ millió tölgyerdeje is.

* Egy m.³-ben 31-67 köbláb van.

Tölgyfűrész árút úgy a bel-, mint a külföldi cégek szívesen vásárolnak; különösen a waggonyárok veszik a nagyméretű árút, melyért magas árakat fizetnek. A gömbfa főleg Németországba kerül, melyet ott fűrészelnék fel, mert a fűrészárúra aránytalanul nagy vám van kivételre.

A parketta kereslete szintén rendkívül nagy s árút alig lehet kapni; természetes tehát, hogy ez a cikk is megdrágult. Nemrégén Oroszországból hoztak néhány waggonrakomány orosz parkettát, de az orosz szállítók megbízhatatlannak bizonyultak.

A dongaüzlet valamikor egyik legfontosabb ága volt a fakereskedelemben. A mióta a tölgyfa annyira megdrágult, a dongatermelés folyton csökken s ma már csak elenyésző csekély töredéke a régebbi termelésnek. A behozatal e cikkben oly nagy, hogy Kőbányán például amerikai tölgydongát dolgoznak fel, a mely dacára a nagy távolságnak, olcsóbb, mint az itt termelt árú.

Tölgytalpfát ezidőszereint csak ott készítenek, a hol az elkerülhetetlen, mert e cikknek most olyan rossz az ára, hogy nem érdemes termelni. Az államvasutak szállítóinak még mindig vannak régebbi készleteik, melyek napról-napra veszítik értéküket.

Bükkfában is jelentékenyen javult a helyzet, úgy, hogy most már ez az üzletág is a rendes mederbe terelődött. Megrendelés van elég, a termelők kartellben vannak, a mely az árakat úgy állapította meg, hogy a bükkfatermelést jövedelmezővé tette. E cikkben jelentékeny kivitelünk van Olaszországba, Spanyolországba, sőt Oroszországba is. Ujabban Amerikából is érkeznek rendelések, különösen hajlított fabutorléczekre.

A tűzifa jó árak mellett kel el; a waggonhiány az árak megszilárdulását előmozdítja. Faszénért is a normális árakat fizetik.

A nagybani forgalomban a következő árak érvényesek:

Keményfa:

	korona	
I-a szlavoniai tölgyrönk	100—110	m. ³ -kint.
I-a magyar tölgyrönk	60—70	"
I-a szlavoniai tölgyfurnirönk	160—170	"
I-a szlavoniai tölgyboulesok	165—175	"
I-a magyar tölgyboulesok	120—135	"
I-a szlavoniai tölgyfriz, széles	115—120	"
I-a magyar tölgyfriz, széles	100—105	"
I-a szlavoniai tölgyfriz, keskeny	105—110	"
I-a magyar tölgyfriz, keskeny	95—100	"
Széleztelen tölgyfapalló szlavoniai	115—120	"
Széleztelen tölgyfapalló magyar	90—95	"
ab rakodóállomás.		
I-a párisi árú	140—150	"
II-a párisi árú	115—120	"
Quartier, I. oszt.	180—230	"
Quartier, II. oszt.	170—180	"
ab Finme.		
I-a körisrönk	50—65	"
I-a jávorrönk	50—60	"
I-a szilfarönk	40—70	"
I-a köris-fűrészárú	90—105	"
I-a jávor-fűrészárú	70—80	"
I-a szil-fűrészárú	80—95	"
ab rakodóállomás.		
I-a bükk-fűrészárú	42—48	"
Bükkfriz, széles	46—50	"
Bükkfriz, keskeny	40—45	"
ab Budapest.		

Erdélyi lúczfenyő:

Vastags.	Széless.	U. F.	M. F.	B. F.	F. III.	T. III.	IV.
2/4''	6—12''	230	210	200	180	170	150
3/4''	6''-ig	190	170	160	140	130	125
	7—12''	220	200	190	170	160	140
4/4'' és	7''-ig	190	170	160	130	120	115
5/4''	8—12''	210	190	180	160	150	130
6/4'' és	7''-ig	200	180	170	130	120	115
feljebb	8—12''	220	200	190	160	150	130
gyalult deszka		200	180	170	140		
ládadeszka (hosszú)	1/2''	3''/100 f.	4''/115 f.	5''/130 f.			

Az árak köblábankint Budapest-józsefvárosi paritás-sal értendők az 1910. december 4-én hozott, Brassó feladóállomástól számítandó fuvarparításra vonatkozó határozat érvényben hagyásával.

Felsőmagyarországi fenyő:

U. F. árúk.		
2/4''	6''—12''	200
3/4''	7''—12''	190
4/4'' és 5/4''	8''—12''	180
4/4'' és 5/4''	5''—7''	160
3/4''	4''—6''	160
gyalult anyag		180
6/4'' és 8/4'' vastag	10 fillérrel köblábankint drágább mint 4/4'' és 5/4''	
U. T. árúk.		
2/4''	6''—12''	180
3/4''	7''—12''	170
7/8''	8''—12''	164
4/4''—8/4''	8''—12''	160
3/4''	4''—6''	136
4/4''	5''—7''	130
ládadeszkák (hosszú)		126
3/100. 4/115, 5/130, 6/138, 7/148		
50 mm. álláspalló törés s rothadásm.	8''—11''	150
50 mm. álláspalló törés s rothadásm.	9''—11''	152
8/4'' lécz és czollzárlécz 4/4'' □-ig		146
7/4'' lécz és mill. zárlécz 100/100 mm.-ig		150
csapos gerenda minimális ára	K 33.50 pr. m ³ .	
fűrészelt fák minimális ára lista szer.	K 52.— pr. m ³ .	

Az árak Budapest-józsefvárosi paritással köblábankint értendők.

A II. oszt. F. árúk az U. T. jelű árúkra megszabott árnál olcsóbban el nem adhatók.

Bükkfa:

Gőzölt árú	ára eddig	ezentúl
13—17 mm. vastag	71	75
20 " " "	66	70
27 " " "	—	66
28—45 " " "	63	67
50—53 " " "	63	67
60—130 " " "	66	70
Gőzöletlen árú		
13—17 mm. vastag	69	72
20 " " "	64	67
27 " " "	—	63
28—45 " " "	61	64
50—53 " " "	61	65
60—120 " " "	64	67 kor.

köbméterenkint ab Budapest.

Megjegyzés. A közleményben használt és a nyugat-európai fapiaczokon ismert jelzések magyarázata a következő:

U. F. (Unsortirte Fichte) = osztályozatlan lúczfenyő.

M. F. (Messerfallende Fichte) = lúczfenyőárú, a mint a fűrész-fogak alól kikerül.

B. F. = II. osztályú lúczfenyő.

F. III. = III. osztályú lúczfenyő.

T. III. = III. osztályú jegenyefenyő.

IV. = IV. osztályú silányárú.

F. = (Fichte) lúczfenyő.

U. T. = (Unsortirte Taune) osztályozatlan jegenyefenyő.

Boules = széleztelen pallók.

Friz = a parkétta nyersanyaga.

Zollzárlécz = hüvelykméretben készült zárlécz.

Hosszú ládadeszka; a ládadeszka zöme a rövid anyagból kerül ki, a hosszú ládadeszka nagyobb méretű deszka.

I. L.

A cserkészetről.

Cserkészlet alatt az erdőben séta közben elénk bukkanó vadnak elejtését értjük. Ez annyiban különbözik a többi szokásos vadászati módtól, hogy cserkészeten rendszerint csak az előre kiszemelt vadat ejtjük el, a többit azonban nem zavarjuk fel nyugalmából.

Mielőtt még a fővadra a tilalmi idő megszűnnék és kezdetét venné azoknak lelövése, minden hivatásos vadásznak tájékozódva kell lennie a felől, hogy hány állandó és lelövésre érett, erős fővad található a vadászterületén.

Már márczius hónapban, a mikor ellenőrző körutunkat végezzük, figyeljük meg jól a szemünk elé kerülő vadat, hogy gyengébb-e, erősebb-e az; azután készítsünk a vadászterületről vázrajzot, abba rajzoljuk bele az utakat, cserkész-utakat, tisztásokat stb. Tavasszal, míg a melegebb időjárás kezdetét nem vette, minden vad megtartja rendes tartózkodási helyét és csapását úgy annyira, hogy nagyon könnyen reá találhatunk, többnyire mindig ugyanazon a helyen.

A vadnak a megjelenési helyét a vadászterületi vázrajzon jelöljük meg s írjuk oda a megjelenés idejét is. Ama vadét, a melyik megjelenik ugyan, vagyis többször került szemünk elé egy bizonyos helyen és időben, de el is maradt, annak a jegye alá vonalat húzunk, a melyik pedig egyszer itt, másszor másutt mutatkozik, de azért állandó vadunk, annak a jele mellé kérdőjelet tegyünk; az erősebb agancsárok jeleinél még egy színes jegyet is alkalmazhatunk; ha a megfigyeléseket és bejegyzéseket lelkiismeretes pontossággal jegyezzük fel, úgy a cserkész-idény megnyitásával kész átnézetünk lesz a lelőhető vadállományról s így sok keserűségtől, bosszúságtól és haszontalan fáradtságtól lesz a vadász megkímélve.

A tülevelü erdőkben a vadnak a fák aljában nem igen van legegője vagy éppen semmi sincs; ilyen helyen kénytelen a vad a vágásokba, rétekre és más gazdasági művelés alatt álló földekre kijárni. Az erős bakok ott-honosak úgy a sarj, mint a szálerdőben, nemkülönben az erdő szélein a sűrűben, s lépten-nyomon találkozunk karvastagságú, kérgétől megfosztott, megsértett fiatal fákkal, a hol agancsáról a czafatott igyekezett letisztítani, azonfelül találunk számtalan helyet, a hol a rőt-vad is az ő aczélkemény csülkeivel a gyepes hantot feltépte. Nyirkos, nedves, fűvel benőtt árkok, vizmosásos oldalak, kisebb erdei tisztások, régi vágások szederindával benöve, hova csak nagy nehezen hatolhatunk be, folyók medrei, stb. olyan helyek, a melyeken nagy előszeretettel húzódik meg a rőt-vad.

Ilyen vagy ehhez hasonló területen csak pár héttel

a lelövési idő megnyilta előtt vizsgáljuk át a területet csendben, körültekintéssel és elővigyázattal. Az ilyen kora tavaszi előkészületek hálásak, mert ha hamarjában szükségünk lenne egy bakra, nem kell a számtalan kilométer hosszú cserkész-utakat összejárjunk.

A lelkiismeretes s kötelességtudó vadásznak ismernie kell az egész fővad-állományt nem- és darabszám szerint.

A cserkészzet vezetőnek, ha az uraságát vagy annak vendégét kíséri, órapontossággal kell tudnia azt, hogy hol és milyen időtájban fogja a kívánt vadat feltalálni.

Kora hajnalban vagy az esteli szürkület beállta előtt minden vad a ritkásabb szálerdőket vagy az erdei tisztásokon termett fűvet keresi fel, hogy ott napi élelmét megtalálja.

Megtörténik — különösen rigyetés, üzekedési idő alkalmával, — hogy a vad átvált a szomszédos pagonyba, vagy onnan hozzánk; ezt csak a nyomokról ismerhetjük fel.

Ismernünk kell ezért a vad nyomát is. Akadhat e lap olvasói között, a ki a talált nyomról nem tudja megállapítani a vad nemét s annak kifejltségét, ezért a gyakorlatban szerzett tapasztalataimat ismertetem.

A zárt csülöknyom szélessége, a bemélyedéstől számítva és a különböző életkorú vad lépésének a hossza, ha az nem megriaszta, hanem a maga passziójából járkal, a következő:

A vad megnevezése	Szélessége a csülök- vagy körömnek		Hossza a lépések hátrétekben mérve
	első	hátsó	
	párisi vonalakban		
Nyári borjúnál	14·5	13·5	12—
Gyenge tehénnél	20·1	18·5	15—
Nyársasnál	21—	19·5	17·3
Villás- és öregtehénnél	22·5	20·5	18·5
Hatosnál	23·5	21·5	19—
Nyolczasnál	24·5	22·5	19·5
Tizesnél	25·5	23·5	21·5
Tizenkettősnél	27—	24·5	22—
Tizennégyesnél	28·5	25·5	22·5
Tizenhatosnál	30—	27—	23—
Őszi borjúnál	16—	15—	13—
<i>Őznel:</i>			
Nyáron gyenge vadnál	11—	10·1	11·5
Öreg sutánál	11·5	10·3	13·1
Öreg baknál	12—	11—	14—
<i>Vaddisznónál:</i>			
Süldő nyáron	10·3	10·1	9·3
Süldő őszszel, télen	13·5	12·5	10·3
Süldő idősebb nyáron	16·5	15·5	11·1
Süldő idősebb télen	18·5	17—	11·5
2 éves emse nyáron	20·5	18·5	12—
2 éves emse télen	22·1	20—	12·5
3 éves kan	24—	21·5	13·1
Kifejlett sertésnél	25—	23·5	14·1
Nagy, erős vadkannál	26·5	24·5	17—

Az átváltó vadokról úgy győződhetünk meg, hogyha az egyes pagonyrészeket körüljárva, az abból ki-, illetve

abba beváltott vad nyomát összegezzük; így megtudjuk, nyertünk-e vagy veszítettünk vadállományunkban.

A szarvas, dämvad, őz és vaddisznók nyomait egymástól megkülönböztetni mindenki csak gyakorlat utján tanulhatja meg.

A ki a vadászat misteriumában, annak széles kört felölelő tudományába akar hatolni s a ki ezt a valóban szép kedvtelést és férfias, testet-lelket egyaránt edző, nemesítő sportot komoly oldaláról is ismerni kívánja, annak tanulnia kell, tanulnia szakadatlanul, mert nap nap után újabb és újabb dolgok kerülnek elő, a mik a vadászvilágot nemesak közéről érdeklik, hanem úgyszólván annak kiegészítő részét képezik.

A vadászat mestersége is tudomány és feltétlenül megköveteli a szakképzettséget ez is.

Tanulni, dolgozni sohasem szegény.

Szlávik Nándor,
nyug. urad. főerdész.

Gazdasági tanácsadó.

Rovatvezető: *Hreblay Emil* m. kir. gazdasági felügyelő.

Dohos gabona kezelése. Cseréptető alatt a gabona, kivált ha sokáig nem forgatják, a saját kipárolgása, illetve beszáradása folytán beleszorult gőztől könnyen megdohosodik. Ezen az állapoton könnyen segítünk, ha a szemes eleség métermázsája után egynegyed kiló jól kiszitált száraz fűrészport keverünk közéje s azt vele jól összelapátoljuk, azután pedig a gabonát meggázoljuk, hogy a fűrészpor a penészgombákat róla letörölje s magára szedje. Ekkor aztán a gabonát megrostáljuk, mire a szél belőle a fűrészport a rozszaggal együtt kiveszi. A malmok ezt a kezelést maguk végzik, persze jó haszon mellett, mert az ilyen hibás búzát olcsó áron összeveszik s kevés munkával megint helyrehozzák. Ha az ilyen búzát vagy rozstot vetőmagnak akarjuk felhasználni, ajánlatos mészporral összekeverni és azt belőle utólag kirostálni. A mészpor a gabona-félén megnyirkosodik, miután a levegőből nedvességet szí magába s így ott lassan elégve a fertőtlenítést teljes sikerrel végzi. Hamburgban, a hol sok, útközben megdohosodott amerikai gabona van raktáron, külön ügynökök vadásznak az ilyen dohosan érkezett tengerentúli gabonára és néha fényes üzleteket kötnek a maguk csekély szagtalanítási miveletükkel.

Mész a zöldséges pinczében. A zöldséges pinczében néha elszaporodnak a csigák, a melyek azonkívül, hogy utálatosak, még össze-vissza rágdossák és piszkítják is a zöldséget. Ezeknek életfeltételük a nedves levegő, tehát ettől kell megfosztani őket s így elszaporodásuknak könnyen gátat vethetünk; ezt pedig úgy érjük el, ha a pinczének a zöldség felraktározásával el nem foglalt részein jókora réteg oltatlan meszet hintünk el. A mész a nedvességet mohón magába szívja s utóbb annyira kiszáritja a levegőt, hogy a nedvességhez szokott csigák nem jól érzik ott magukat s elvonulnak. Jó módszer a mész-

szórás általában a nedves pinczék szárítására is s mert egyben olesó, megérdemli a figyelmet annál is inkább, mivel a mész anyaga efféle használat után is alkalmas marad a meszelésre vagy földtrágyázásra. Csak aztán valahogy eszünkbe ne jusson az ilyen meszet perme-
tezéshez is használni, mert e célra lassú elégeése foly-
tán mindenkép alkalmatlan volna.

A műtrágyák hatásáról. Balhiedelem az, hogy a műtrágyát nem szabad abbahagyni, mert akkor istállótrágyázással nem lehet többé az előbbi által kizsárolt földet termésbe hozni. A dolog másként áll. Először is sokféle műtrágya van. A főbbek: a foszfor, a káli, a nitrogén és a mész. A foszfortrágyázás, legyen az szuperfoszfát, vagy Thomassalak, soha kimerültséget nem okoz. Nem adhatunk belőle elégszer. Így van ez a kálival is a homokon. A nitrogéntrágyák közül a chilisalétrom egyoldalú alkalmazása okozhat ugyan kimerülést, annyiban, a mennyiben kényszeríti a földet, hogy mozgósítható foszfor és kálikészleteit a salétromozott terméseknek átadja. Ha ellenben — és ez a helyes — a salétromot egybekapcsoljuk foszfor és káli-trágyázással, akkor ez a kimerítő hatás teljesen elmarad. A következtetés tehát az, hogyha salétromozunk, kapcsoljuk össze mindig foszforsavazással. A mész és gipsz is feltáró trágyák. Mozgósítják a földnek nitrogén-foszfor-sav és kálikészletét. Németország mindenütt meszezi a földeket. Talaja mészben szegényebb is mint a mienk. A németbirodalmi gazdasági egyesület röpiratokban buzdítja a gazdákat a meszesésre, de hozzáteszi, hogy egyidejűleg a nitrogén, a foszforsav és a káli-trágyázást a világért el ne mulasztják, mert különben a föld hosszú időre kimerül és nehéz ismét termésbe hozni. A ki jól tud a műtrágyázással bánni, az nagy haszonnal alkalmazhatja.

A lovak dobogása. Ha a lovak éjjel lábaikkal dobognak, ennek oka az, hogy a lábak alsórésein csiklandozó érzésük támad, a mi a bőrben levő tetvektől vagy pizsoktól eredhet. Ha a ló nappal vizen ment át, akkor rendszerint pizsok tapad a lábához, a mi azután csiklandozza. Azonban ez a csiklandozó érzés akkor is támadhat, ha nincs tisztátalanság a ló lábán. Ez esetben a hosszabb szőröket a ló lábáról le kell nyírni, a lábakat esténként szappanos vízzel vagy 2%-os lysololdattal megtisztítani, azután pedig 1/4 óráig kefével szárazra dörzsölni. Kezelés után a szappan- vagy lysolmaradékot tiszta, langyos vízzel teljesen lemossuk.

Burgonya etetése. Burgonyát mosatlan állapotban soha se etessünk, felaprózatlanul is csak akkor, ha nagyon apró. A felaprózás elmulasztása a burgonya takarmányértékét nem emeli és azzal a veszedelemmel jár, hogy a mohón nyelő állatnak, a mint ez különösen a falánk sertéseknél gyakran előfordul, a torkán akad és az állat életét veszélyezteti. A mosatlan burgonya pedig különböző betegségek terjesztőjévé válhatik. Ezért nem kell sajnálni a csekély fáradságot, me-

lyet a burgonya megmosása és felaprózása igényel. A felaprózott burgonyának más takarmányfélékkel való keverése is könnyebb, a mi pedig a burgonyatakarmanyozásnál nagy fontossággal bír.

A korpa mint baromfielelés. A korpa nem nagy megbecsültetésben részesül a baromfiudvaron, pedig megvan az a jó tulajdonsága, hogy kedvezően befolyásolja a csont- és tollképződést, s a többi takarmányfélékhez viszonyítva nem lévén drága, könnyen vegyíthető bele az eleségbe.

Külömfélék.

Az új nyugdíjtörvényről. A képviselőháznak folyó évi január hó 16-án tartott ülésén, melyen a pénzügyminiszterium 1912. évi költségvetése volt tárgyalás alatt, Lukács László pénzügyminiszter úr, az új nyugdíjtörvényt illetőleg hozzá intézett kérdésre a következő választ adta: «... a nyugdíjtörvény készen van s mi-helyt a viszonyok megengedik, szándékozom azt a törvényhozás elé terjeszteni. (Általános helyeslés.) S a mit az állam anyagi viszonyai között tenni lehet, szándékozunk megtenni, hogy az özvegyek, árvák s általában mindazok, a kik a nyugdíjtörvény körébe tartoznak, a jelenleginél sokkal kedvezőbb helyzetbe jussanak. (Általános helyeslés.)»

Habár az új nyugdíjtörvény tervezetét még nem ismerjük, azt mégis sikerült megtudnunk, hogy az erdészeti altisztekre jelenleg fennálló az a sérelmes rendelkezés, mely az erdészeti altisztek nyugdíját 10—10 évi szolgálat után állapítja meg, az új nyugdíjtörvényből teljesen kimarad, s az új törvénytervezet szerint az erdészeti altisztek is ugyanolyan elbánásban fognak részesülni, mint a többi állami alkalmazottak, tudniillik nyugdíjuk minden évi szolgálat után fog emelkedni. Sőt azt is beszéljük — ezt azonban a legnagyobb fenntartással közöljük — hogy az erdészeti és bányászati altisztek, mint a kik rendkívül terhes szolgálatot teljesítenek, már 30 évi állami szolgálat után megkapnák teljes fizetésüket nyugdíjképen. Ezt a magunk részéről teljesen megokoltnak és méltányosnak találunk, azonban kötve hisszük, hogy az valóra váljék; pedig az erdészeti altisztek, a kik életveszedelmek közt és egészségük kockáztatása mellett, télben, hóban, fagyban, esőben, sárban, kánikulában, ködben 30 éven át járják a hegyeket, bizony rászolgálnak arra, hogy kedvezőbb elbánásban részesüljenek mint azok az altisztek, a kik kényelmes munkát végeznek.

A törvénytervezet a lakbérnyugdíjra vonatkozóan állítólag aként intézkedik, hogy az állami alkalmazottak nyugdíjazás esetén az ugyanazon rangosztálynak megfelelő budapesti lakbér ötven százalékát fogják kapni. Ez az intézkedés igen üdvös és helyes, mert megszünteti azokat a sérelmeket, a melyek egyébként a fővárosi s vidéki állami alkalmazottak nyugdíjkülönbözete révén keletkeztek volna. A lakbérnyugdíjat azon-

ban az állam nem adja ingyen, hanem az alkalmazottak aktív szolgálati idejük alatt fizetésüknek három százalékát fogják arra befizetni. A kormánynak ez a szociális gondoskodása tehát csak eleinte igényel anyagi áldozatot, később azonban már nem kerül pénzbe, mert a fiatalok előre fizetik, a mit valaha kapnak, a kik pedig nyugdíjazásuk előtt meghalnak, azok — ha csak nem lesz a javaslatban a családtagok részére való visszatérítésre külön intézkedés — ráfizetnek a lakbér nyugdíjra. Bármily kívánatos s üdvös is tehát az új nyugdíjtörvény, egyelőre nyomasztóbbá teszi ugyan az állami alkalmazottak helyzetét, mert csekély fizetésükből még lakbérnyugdíjra is fognak tőlük jelentékeny levonásokat eszközölni, de ezt szívesen megfizeti mindenki, ha tudja, hogy öreg napjaira, a mikor már nem tud dolgozni, gondtalan megélhetése biztosítva van. Ezen is lehetne azonban segíteni, még pedig úgy, ha a kormány a tervezett családi pótlék helyett fizetésrendezést adna az állami alkalmazottaknak, a melyből mindenki részesülne s így a lakbérnyugdíjra levonandó rész is fedezetet találna.

Az új nyugdíjtörvény szerint állítólag meg fog szünni a kinevezés és előléptetés esetén eddig levont, úgynevezett szolgálati díj is, a mely a magasabb illetménynek harminczhárom százalékát tette ki.

Biztosítás. Pap Gábor csíkvármegyei hatósági erdőszolga az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár rendes tagjainak IV. csoportjában segélyre biztosított.

Új kísérleti telepek létesítése. Az O. M. G. E. (Országos Magyar Gazdasági Egyesület) az ország 20 különböző nevesebb bortermő vidékén, tetemes anyagi áldozatok árán, szőlőműtrágyázási kísérleti telepeket létesít, még pedig egyidőben úgy hegyi, mint homoki bortermő vidékek szőlőiben. A kísérleti telepek kijelölésével és a szőlő műtrágyázási munkálatok keresztülvitelével az O. M. G. E. a műtrágyázás egyik elméleti és gyakorlati szakemberét, *Gyulai Károly* szakelőadót bízta meg, a ki lapunknak is régi munkatársa.

Az O. M. G. E. kísérleti telepein a szakelőadó ezúttal a szőlőnek szuperfoszfáttal és kálival való műtrágyázását foganatosította.

A kiszemelt szőlőkísérleti telepek sorában, nevesebb bortermő vidékeink közül: a Tokaj-Hegyalja, a Badacsony, Arad-Magyarád-Ménes-Hegyalja, Mór-Neszmély, Pécs, Villány, Nógrád és Bihar bortermő hegyvidékei, a homoki szőlőterületek sorából pedig Kecskemét, Szeged, Pest-Gyál, Nyírség és a Hajduság bortermő vidékei szerepelnek.

Az eddigi kísérleti telepek kiegészítéseként az O. M. G. E., folyó év tavaszától kezdődőleg, kalászos és kapás növényekkel is folytatni fogja egy országos szakbizottság ellenőrzése mellett létesítendő kísérleti telepei számának szaporítását.

A további kísérletek keresztülviteléhez, a magyarországi Műtrágyát Értékesítő Szövetkezetek is, jelentékeny, 15,000 koronányi összeggel járultak hozzá.

Állandó és nagy jövedelmet biztosító foglalkozás: a pulyka, a lúd és a kacsá okszerű tenyésztése. De a még nem okszerű és célirányos tenyésztés is, a mai óriási baromfi- és tojásárak mellett igen szép bevételt biztosít. Hazánkban, a hol minden talpalatnyi föld alkalmas a baromfitenyésztésre még mindig nem ismerik azokat a fogásokat és útmutatásokat, a melyekkel külföldön e baromfitenyésztést nemcsak általánosították, de a legjobban jövedelmező foglalkozások közé emelték.

Nálunk a pulyka-, a lúd- és a kacsatenyésztés még mindig nem érte el azt az *általános felkarolást, a melyet a termékei után való nagy és állandó kereslet indokoltta tenne.*

A földművelésügyi miniszter úr külön is felhívta a közönséget a pulyka-, lúd- és kacsatenyésztés nagyobb-mérvű gyakorlására. Két legújabb szakmunkának, a *«Pulykatenyésztés»* és a *«Lúd- és Kacsatenyésztés»*-nek jutányosabb áron való megszerezhetővel óhajtánánk az ezek tenyésztése iránti kedvet feléleszteni és ezért felkérésünkre e szakmunkák szerzője: *Hreblay Emil* m. kir. gazdasági felügyelő *Eperjesen*, elhatározta, hogy ezt a két szakkönyvet 8 korona boltiár helyett olvasóinknak 3 korona beküldése után bérmentve küldi meg. Ajánljuk mindazoknak, kiknek baromfitenyésztésre alkalmas helyük van, ezen gyakorlati képes szakkönyvek beszerzését; ezekből a hasznosított, piaci árút adó baromfi tenyésztését, hizlalását és értékesítését mindenki jól megtanulhatja.

Könyvismertetés. *«Kertésznaplár az 1912. szökőévre.»* Ilyen címmel hézagot pótoló, 144 oldalra terjedő s különösen a kertészettel foglalkozók részére hasznos mű jelent meg e napokban *Szász Nándor*, a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet titkárának és *Kuthy Béla* miniszteriumi tisztviselőnek tollából.

A művecskének — naptári s egyéb kisebb közérdekű táblázatokat magában foglaló részén kívül — főleg az ú. n. *«Kertészeti munkanaptár»* című része becses, melyben hónaponkénti részletezéssel a dísz-, gyümölcskertekben, faiskolákban és szőlőkben az év minden hónapjában szükséges tennivalókra kapunk hasznos tanácsokat s útbaigazításokat. *«Szalközlemények»* című részében pedig a kerti vetemények értékesítésére, a gyümölcsfákkal való bánásmódra, a kerti termények aszalására, a méhészkedésre, az állami faiskolákra stb. nézve tájékoztat a mű.

Kertészkedéssel s kerti vetemények termesztésével és általában a konyhakertészettel foglalkozó erdőaltisztek a naptárnak, mely ezentúl évenként is fog megjelenni, jó hasznát vehetik. Ára: 44 fillér és a *«Kertész Naplár»* kiadóhivatalában, Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 3. sz. alatt rendelhető meg. *Tomasovszky Imre.*

Időjelzés. A *«Meteor»* f. évi február hóra a következő időjelzést teszi közzé:

Február havának változási napjai: 1—6—9—11—15—16—18—23—24—25-ikére esnek, melyek közül

legerősebb hatásnak a bolygók részéről: 1. csapadékos hideg, 6. enyhült, 11. hideg száraz, 16. enyhébb, 23. hideg, 25. erősen szeles jelleggel.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti altiszti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter Sobó Sándor m. kir. erdőmérnökgyakornokot Liptóújvárról Apatinba helyezte át.

*

A gróf Zoltovszky Szaniszló és Zsigmond testvérek-féle erdőhivatal Faller Károly uradalmi erdészt saját kérelmére állásától fölmentette és helyében Farkas Elek erdőhivatali segédet erdészszé kinevezte.

*

A tótsóvári m. kir. erdőhivatal főnöke Nagy László és Szuhár Turek János erdőöröket m. kir. főerdőörökké, Graichman Jenő, Gábor László és Paumer Béla I. oszt. m. kir. erdőlegényeket és Csernyan Imre I. oszt. m. kir. segéderdőőrt m. kir. erdőörökké, Kashiár Emil és Hlapek János II. oszt. m. kir. erdőlegényeket és Szanilla János II. oszt. m. kir. segéderdőőrt I. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Gurszky Gyula II. oszt. m. kir. segéderdőőrt I. oszt. m. kir. segéderdőörre, Zsurilla Lajos, Takács Lajos és Gliga Miklós II. oszt. segéderdőöröket, Fenyus István és Turman István napibéres kíségető erdőöröket II. oszt. m. kir. erdőlegényekké, Pretory Jenő, Jedinák Lajos és Magyarai Árpád napibéres kíségető erdőöröket pedig II. oszt. m. kir. segéderdőörökké nevezte ki.

*

A nagybányai m. kir. főerdőhivatal főnöke Kovács Imre erdőőrt főerdőörre, Márton József és Blázs Miklós I. o. erdőlegényeket erdőörökké, Nagy Pált és Lebedi Gyulát I. oszt. erdőlegényekké, Fila Józsefet pedig II. oszt. erdőlegényre nevezte ki.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavított lakcím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavításokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközli a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomtatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy főleg reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

V. A. Az 1883. évi XXIII. t. cz. 6. §-a szerint vadászati adó alól mentesek a vadászterület tulajdonosainak, vagy bérlőinek szolgálatában álló vadászcseledek, a vadak gondozására és vadászterületek őrzésére alkalmazott cseledek, a mező-, szőlő- és erdőgazdaságnál alkalmazott eszözök, pásztorok és erdőkerülők, a hatóságilag felesketett erdőörök, stb. azon a vadászterületen, a melyen alkalmazva vannak. Ha őnt a szomszédos uradalom a vadászterületének a gondozásával megbízta, ön — nézetünk szerint — ezen megbízatás által az illető uradalomnak a vadászcseledejévé vált s mint ilyen, vadászati és fegyveradó nélkül vadászhatott abban az esetben, ha vadászcseledei minősége a hatósághoz be volt jelentve s az 1876. évi XXIII. t. cz. 69. §-a értelmében cseledekönnyvel el volt látva. Miután vadászcseledei minősége — mint írja — a hatóságnak bejelentve nem volt,

lehet, hogy kihágás miatt el fogják őnt marasztalni, vagyis az 1883. évi XXIII. t. cz. 42. §-ának b) pontja értelmében 40 koronától 200 koronáig terjedő pénzbírsággal fogják büntetni. Ha a tett elkövetésétől számítandó hat hónap alatt a kir. adófelügyelő a jövedéki vizsgálatot meg nem indítja, a jövedéki kihágás elvül.

K. I. 1. Az 1876. évi XIII. t. c. 61. §-a értelmében a birtokosnak jogában áll az alkalmazottját (külső cseledejét) minden indokolás és ok nélkül kéthónapi felmondással a szolgálatból elbocsátani. Ha a nyugdíjra vonatkozólag külön szerződéses megállapodás nincs, a birtokos nem köteles a cseledeknek nyugdíjat fizetni. — 2. Máskor, ha kérdez tőlünk valamit, írja ki a nevét egészen, mert névtelen levelekre és olyanoknak, a kik nem előfizetőink, nem válaszolunk.

L. J. Fia, a ki hat gimnáziumot és a tanítóképzőt elvégezte, az állami és kinstári erdőhivataloknál legfeljebb mint díjnak nyelhet alkalmazást s ennél többre nem is vihethet. Miután a díjokok szolgálatuk első évében vidéken 2 K 10 f, azontúl 2 K 50 f, öt évi szolgálat után 3 K, tíz évi szolgálat után 3 K 50 f, tizenöt évi szolgálat után 4 K, a szolgálat huszadik évétől kezdve pedig 4 K 50 f napidíjat kapnak, ennél fogva egyáltalán nem ajánljuk, hogy fiát, a ki tanítóképzőt is végzett erre a pályára adja.

Cs. J. A czímszalag kiigazítása iránt intézkedtünk. Előfizetése ez évi június hó végéig rendezve van.

G. A. A közbirtokossági erdők vadászterületének a bérlője a közbirtokossági erdőőrt eltilthatja a sörétes fegyver viselésétől, sőt ha az egyszerű tilalom nem használ, a fegyvert a szolgabírói hivatal útján el is koboztathatja. Azt is jogosan megteheti, hogy a közbirtokossági erdőőrt egy vadőrrel ellenőrizteti; ebben semmi becsületsértés sincs.

H. J. Azt hisszük, hogy az anyakönyvvezető követelése nem jogos, mert olyan törvényt vagy szabályt, a mely a megtörtént házasságnak hírlapokban való közzétételét elrendelné, nem ismerünk és mert az anyakönyvvezető az 1906. évi 80,000. számú belügyminiszteri rendelet értelmében a hadkötelezettség alatt álló egyének házasságát, katonai nyilvántartás céljából, hivatalból tartozik a katonai hatóságnak bejelenteni. Ha az anyakönyvvezető ragaszkodnék a felszámított költségek megfizetéséhez, úgy emeljen a főszolgabíronál panaszt, ott majd megmondjuk, hogy tartozik-e és mennyit fizetni.

E. J. Ha ön a «kijelölési munkálatok» alatt az 1898. évi XIX. t.-cz. alapján állami kezelésbe veendő erdők és kopár területek összeírását érti, úgy értesítjük, hogy ez már 1898. és 1899. években megtörtént és hogy az erdőtiszti személyzet is már 1899. évben kineveztetett. Miután az ekként állami kezelésbe vett erdők és kopárterületek őrzéséről az említett törvény-cikk értelmében maguk a birtokosok tartoznak gondoskodni, azért altiszti személyzetet az állam ezekre a birtokokra nem is nevezett ki. A múlt év folyamán a kopár területek újból összeírattak abból a célból, hogy azok, egy külön megalkotandó törvény alapján állami költségen belásíttassanak. Az erre vonatkozó törvénytervezet most lévén előkészítés alatt, azt, hogy e célból fognak-e erdőtiszti és altiszti állásokat szervezni, még nem tudhatjuk. De ha ilyen állások szervezteni fognak, azok javadalmazása minden valószínűség szerint ugyanaz lesz, mint a mennyi a már állami szolgálatban álló erdőtiszteké és altiszteké.

D. J. Erdősítési munkálatokról küldhet cikket s ha az jó lesz, úgy a közelebbi számokban közölni is fogjuk.

L. L. Állami adót és országos betegápolási pótdadót ön eddig is bizonyára fizetett, de nem közvetlenül a községi pénztárba, hanem azt a főerdőhivatal vonta le havi részletekben az ön fizetéséből. Az 1893. évi IV. t. cz. 15. §-a értelmében az állami tisztviselőkre, altisztekre és szolgákra fizetésük után községi pótdadó nem vehető ki s ilyet az állami alkalmazottak nem tartoznak fizetni. A községi pótdadó kivetése ellen forduljon a vármegye közigazgatási bizottságához. Egyáltalán nem értjük, hogy a község milyen alapon vetett ki az erdőgondnok úrra és önmire is adókat és állított ki adókönyveket, mikor az 1883. évi

XLIV. t. cz. 40. §-a értelmében az állami alkalmazottak adója tizenkét egyenlő havi részletekben, fizetési levonások útján fizetendő. Hogy ezeket a fizetési levonásokat csak a főerdőhivatal eszközölheti, az magától értetődik. Legjobb lesz tehát az ügy tisztázása és a községi pótdadó töröltetése végett, az erdőgondnokság útján a főerdőhivatalhoz fordulni. Egyben figyelmeztetjük, hogy jövőben, ha tanácsért fordul hozzánk, ne rakja tele a levelet rossz viccekkel; mi ezekre nem vagyunk kíváncsiak.

G. F. 1. Két év előtti orvosi és községi bizonyítvánnyal nem lehet pályázni, mert két év óta úgy egészségi állapota, mint erkölcsi magaviselete is alaposan megváltozhatott. Minden kérvényhez legújabb keletű bizonyítványok csatolandók. 2. Annak, hogy egy uradalmi erdőort — ha a szükséges kellékeket igazolja, — a kincstárhoz erdőorré kinevezzenek, nincs semmi akadálya ugyan, de mivel minden hivatalnál van több olyan erdőlegény és segéderdőőr, a ki már hosszabb idő óta teljesít a kincstárnál szolgálatot s a ki maga is várja már az erdőöri kinevezést, beláthatja, hogy nem volna méltányos, ha ez utóbbiak mellőzésével egy magánuradalmi erdőort neveznének ki erdőorré. Ezt az erdőhivatalok — egészen helyesen — nem is szokták tenni, mert hiszen akkor a már szolgálatban álló erdőlegények és segéderdőőrök soha se juthatnának előre. Az a körülmény, hogy az illető már régebben állami szolgálatban volt, a kinevezéseknél figyelembe nem jöhet. 3. Az erdőöri szakvizsga-bizonyítvány vadászati szempontból ugyanolyan értékkel bír, mint a vadöri szakvizsga-bizonyítvány, vagyis a ki az erdőöri szakvizsgát letette, annak nem kell külön vadöri vizsgát is tennie.

B. J. 1. A hiányzó lapokat megküldtük. 2. Olyan könyv, mely az összes madarak leírását, életmódját, ismertető jeleit, tartózkodásukat stb. tartalmazza, a következő: *Brehm Alfréd: «Állatok világa»* című 10 kötetes művének a madarakat tárgyaló két kötete, melyek külön-külön is, kötetenként 18 K.-ért kaphatók a «Patria» r.-t. könyvkereskedésében Budapest (Üllői-út 25. sz.); vagy pedig *Chernel István: «Magyarország madarai»* című két-kötetes műve, mely a m. kir. Természettudományi társulatnál Budapest (VIII., Eszterházy-utca 16. szám) 40 koronáért kapható. Ez utóbbi művet a természettudományi társulat tagjai vászonkötésben 18 K.-ért kapják.

Á. R. Magyar begyes galambot kap: Mészáros igazgatónál — Csongrád, vagy a «Vadászat és állatvilág» kiadóhivatalánál — Budapest, (IV., Aradi-utca 14. szám).

B. Gy. 1. Hirdetését csak módosítva közölhetjük. 2. A pest-megyei erdőszeti altiszti üresedéseket a lapunkban megjelenő hirdetésekben tudhatja meg.

K. A. 1. A hiányzó lapot elküldtük. 2. Kérjen a «Patria» r. t. könyvkereskedéséből, Budapest, (IX., Üllői-út 25. sz.) gazdasági szakkönyvekről árjegyzéket, abban több ebdomítási és vadászati művet talál, a melyek közül válogathat.

H. K. Kiss Ernő és Társa szerszám-raktára Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám alatt van.

P. L. Kramer Jenő «Universum» köböző. Kapható: Károlyi György könyvkereskedőnél Budapest, (IV., Dorottya-utca 10. sz.); ára 7 kor.

R. J. Haltenyészési és halköltőházi felszerelési cikkeket Huzella M. fegyverkereskedőnél Budapest, (IV., Váci-utca 28. sz.) vagy Zubek Bertalan és Társa halászati felszerelési üzletében Budapest, (IV., Múzeum-körút 29. sz.) kaphat.

B. J. Ha okmányait sürgetes daczára sem kapná vissza, akkor emeljen panaszt a földművelésügyi miniszter úrnál. — A lapot egy ideig még küldjük. — Hirdetését közöljük. — A 10 fillért a lap javára bevételeztük.

Cs. J. 1. czimszalag kiigazítása iránt intézkedtünk. 2. Ön tényleg 2 két koronát fizetett s tévedésből nyugtáztuk a befizetését azok között, a kik csak 1 koronát fizettek. Pótlólag a máéik 1 koronát is nyugtáznunk fogjuk. 3. A *helianthus*ra vonatkozólag bővebb információért forduljon Szlávik Nándor nyug. főerdész úrhoz Túrterebes (Ugocsa megye); levelében hivatkozzék reánk. 4. A vetőgépre vonatkozólag lapunk következő számában válaszolunk.

ALLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

Állást keres négy középiskolát, erdőöri szakiskolát végzett és a szakvizsgát jó sikerrel letett 26 éves, nőtlen egyén. Vadászat, erdőszet, valamint fáczántenyésztésben gyakorlata van. Katonai kötelezettségnek mint szakaszvezető eleget tett. Hollósy Árpád, Vágkeresztúr-Apaj (Pozsony megye). (3.)

34 éves, erőteljes, kiscsaládú római kath. erdőőr, ki több évi gyakorlattal és jó bizonyítványokkal rendelkezik, az erdőöri szakvizsgát jó sikerrel letette; jelenleg grófi uradalomnál van alkalmazásban, folyó év bármelyik havának elsejére állást keres. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (4.)

35 éves r. k., kiscsaládú, nős, erőteljes, szakvizsgázott erdőőr, ki több évig nagyobb uradalmakban mint vadász és erdőőr volt alkalmazva s jelenleg állás nélkül van, azonnali belépésre állást keres. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (6.)

Cserélni óhajt egy II. oszt. erdőaltiszt, ki a bustyaházi erdőhivatal kerületében van alkalmazva, Pest megye bármely kerületében működő hasonrangú kollégájával. Czime: Bálint György, m. kir. erdőőr Tereselpatak, u. p. Nyéresháza, Maramaros megye. (7.)

34 éves, családos egyén, a fő- és apróvadtenyésztésben, nyílt vadászterület okszerű kezelésében, úgyszintén az erdőüzemnél, valamint a csemetekert-kezelésben, irodai teendők végzésében, ragadozó s dűvadak pusztításában vssakkal, s mérgezéssel való eljárásban teljesen jártas, bő tapasztalatokkal, s jó gyakorlati bizonyítványokkal rendelkezik, azonnali esetleg április hóra való belépésre állást keres. Czime: Burián Jenő, Pápa, Szent Ilonai-utca 16. szám. (8.)

HIRDETÉSEK

Özv. Pileszky Vilmosnénak, Cirókaófalú, Zemplén vm. igen szép vadászgyűjteménye (fegyverállvány, szarvas- és őzágancsok) eladó. Értekezhetni ott. (2. III. 2.)

141/1912. sz.

Pályázat.

Nagyméltóságú gróf Csáky Albin úr prakfalvi uradalmában, Szepes megyében, nagy-kunczfalvi lakhelylél betöltendő egy főerdőöri állás.

Az állás illetményei: 800 kor. évi fizetés, három évi kifogásolhatlan szolgálat után 1000 kor., egyszobás szabad

lakás, 36 ürméter tűzifa házhoz szállítva, 60 kor. ruha-átalány, 3 hold rét és szántóilletmény, 2 tehénre való legelőjogosultság, a főerdőr által bejelentett és befizetett erdei károkból egy harmadrész.

Sajátkezüleg irt pályázati kérvények a prakfalvi uradalmi erdőhivatalhoz február hó 29-ig nyújtandók be. A pályázati kérvényben az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban felsorolt kellékek igazolandók. A pályázónak a magyar és tót nyelvet szóban és írásban bírnia kell.

Az állás 1912. évi április hó 1-én elfoglalandó.

Nagykunczfalu, 1912. évi január hó 9-én.

(3. III. 2.)

Farkas Pál, urad. erdőmester.

Azonnali belépésre nagy uradalomnál

erdész kerestetik,

ki a magyar és tót nyelvet bírja, vadóvás és fa-kezelésben jártas. Kérvények bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küldetnek W. E. 9206 alatt Annoncen-Expedition Rudolf Mosse Wien I. küldendők.

(4. II. 1.)

1912. évi 272. sz.

Pályázati hirdetmény.

A vinkovezei kir. főerdőhivatal kerületében kettő II.-od osztályú erdészeti altiszti (erdőőri) állásra pályázat nyitattik.

Altisztté csak az nevezhető ki, a ki:

1. feddhetlen előéletű,
2. a ki 24. életévét betöltötte,
3. az erdőőri szakvizsgát jó sikerrel letette,
4. a ki a hivatalos nyelvet szóban és írásban teljesen bírja,

5. a ki ép és erős testalkatú, jó látó-, beszélő- és hallóképességgel bír, a mi pedig járási vagy honvédorvos által kiállított bizonyítvánnyal igazolandó.

A felsorolt okmányokkal felszerelt, sajátkezüleg irt kérvények legkésőbb folyó évi február hó végéig az alulírott kir. főerdőhivatalhoz nyújtandók be.

Vinkoveze, 1912. évi január hó 9-én.

(5.)

M. kir. főerdőhivatal.

Pályázat erdőőri állásra.

A lőcsei m. kir. állami erdőhivatal kerületét képező Szepes vármegyében az «Erdőőrzési Szervezet» szerint Lőcse és Szepesváralja székhelylyel rendszeresített 2 (kettő) III.-ad osztályú járási erdőőri állásra pályázatot hirdetek.

Évi fizetés 600 kor., lakpénz 100 kor.

A kinevezett és alkalmazott járási erdőőr kinevezése folytán tagjává lesz a jóváhagyott «Erdőőrzési Szervezettel» kapcsolatosan képezett *Vármegyei erdőőri nyugdíj-*

intézetnek s azonkívül az «Országos gazdasági munkás- és eselédsegélypénztár» első csoportbeli rendes tagjául is beiratik egy tagsági könyv váltása mellett, mely után a befizetendő tagsági díjat az erdőőrzési alap fizeti.

Az erdőőri állásokra a 24 évet betöltött, de negyven évnél nem idősebb pályázók felhivatnak, hogy: magyar állampolgári minőségüket és családi állapotukat, feddhetlen előéletüket, a 24 éves életkor betöltését, az erdőőri szakvizsgálat letételét, valamint szellemi és testi épségüket, különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket igazolják:

- a) illetőségi bizonyítvánnyal,
- b) hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal,
- c) születési anyakönyvi kivonattal,
- d) erdőőri szakvizsgálati bizonyítvánnyal,
- e) hatósági orvosi bizonyítvánnyal, s végül
- f) esetleg eddigi szolgálatukat igazoló bizonyítvánnyal

felszerelt, szabályszerűen bélyegezett és Szepes vármegye közigazgatási erdészeti bizottságához címzett, sajátkezüleg irt folyamodványukat a *lőcsei m. kir. állami erdőhivatalnál legkésőbb folyó évi márczius hó 1-ig nyújtják be.*

Azok a pályázók, kik a magyar nyelvnek szóban és írásban való tudásán kívül, a német és a tót nyelv tudását is igazolják, előnyben részesülnek.

A kinevezendő erdőőr állását 1912. évi április hó 1-ig elfoglalni köteles.

Lőcse, 1912. évi január hó 13-án.

(6.)

M. kir. állami erdőhivatal.

173/1912. sz.

Pályázati hirdetmény.

A gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületében elhalálozás folytán megüresedett kettő I. oszt. erdőaltiszti (főerdőőri), illetőleg előléptetés esetén kettő II. oszt. erdőaltiszti (erdőőri), esetleg kettő I. oszt. erdőlegényi, esetleg kettő II. oszt. erdőlegényi állásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

A pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előírt szakképzettségüket, az államerdészeti szolgálatba ujonnan belépők ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, beszélő- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos, vagy megyei főorvos, vagy pedig m. kir. honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítvánnyal, valamint életkorukról, illetőségukről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretükről és katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényüket ez évi márczius hó 5-ig a gödöllői m. kir. erdőhivatalhoz és pedig az állami szolgálatban állók felettes hatóságuk, magánosok pedig az illetékes politikai közigazgatási hatóság útján nyujtsák be.

Az erdőlegényi állásra pályázók azt is kötelesek igazolni, hogy nőtlenek.

Gödöllő, 1912. évi január hó 22-én.

(9.)

M. kir. erdőhivatal.

Csinos, magastermetű, főerdőr leánya 1000 forint hozománynyal, ismeretség hiányában ez úton férjhez menne csinos arcú, magastermetű, barna főerdőr vagy erdőrhöz. Leveleket «Szép Jágerné» czimre brassói főpostára postrestante. (8.)

130,702. I. B-1. 1911. sz.

Bükkmúfa-eladás vasúti kocsikba berakott állapotban.

A besztérczebányai erdőigazgatóság 1912—1916. évi bükkmúfa-termése termelve, kihozva és vasúti kocsiba berakva zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

I. csoport. A zólyomi és erdőbádonyi erdőgondnokságnál évente termelendő mintegy 200—700 m³ bükkmúfa.

Kikiáltási ár m³-kint Zólyom vasúti állomáson 19 kor. Bánatpénz 2000 korona.

II. csoport. A besztérczebányai, zólyomlipcei, luczatói, garamszentandrásai, jeczenyei, garampéterei és rezsóparti erdőgondnokságnál termelendő mintegy 300—800 m³ bükkmúfa.

Kikiáltási ár köbméterenként:

Zólyombrézói vasúti állomáson 15 kor. 28 fill.

Garamhidvég " " 15 kor. 68 fill.

Luczató " " 15 kor. 98 fill.

Besztérczebánya " " 19 kor. 00 fill.

Bánatpénz 3000 korona.

Az ajánlatok legkésőbb 1912. évi február hó 12-én déli 12 óráig nyújtandók be Besztérczebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál és február hó 13-án délelőtt 10 órakor fognak az erdőigazgatóság tanácsstermében nyilvánosan felbontatni.

Árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a besztérczebányai erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapest, 1912. évi január hóban.

(10.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

131,562. I. B-1. 1911. sz.

Bükkmúfa eladása vasúti kocsikba rakva, illetve fűrészhez szállítva.

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal 1912—1916. évi bükkmúfa-termése a következő csoportok szerint megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján eladásra kerül:

I. csoport. A garamberzencei vasúti állomáson, vasúti kocsikba rakva szolgáltatandó évi mintegy 600—1000 m³ bükkmúfa.

Kikiáltási ár köbméterenként 15 korona 30 fillér.

Bánatpénz 1500 korona.

II. csoport. A Geletnek, Szklenó fürdő és Szénásfalú, Vihnye-Peszterény vasúti állomásokon vasúti kocsikba rakva évente szolgáltatandó mintegy 250—500 m³ bükkmúfa.

Kikiáltási ár köbméterenként 14 korona 50 fillér

Bánatpénz 800 korona.

III. csoport. A gyertyánfai fűrészhez szállítva szolgáltatandó évi mintegy 1200—2000 m³ bükkmúfa. Ezen csoporttal 200 korona évi bér mellett a gyertyánfai fűrész bérelete kapcsolatos.

Kikiáltási ár köbméterenként 11 korona.

Bánatpénz 2200 korona.

Az ajánlatok legkésőbb 1912. évi február 12-én délután 5 óráig nyújtandók be Zsarnóczán az erdőhivatalnál, a hol is azok 1912. évi február hó 13-án délelőtt 10 órakor az erdőhivatalnál nyilvánosan fognak felbontatni.

Árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a zsarnóczai erdőhivatalnál szerezhetők be.

Budapest, 1912. évi január hóban.

(11.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

42/1912. sz.

Pályázati hirdetmény.

A csikszeredai m. kir. állami erdőhivatal kerületében új szervezés folytán betöltendő öt (5) főerdőri, tíz (10) elsőosztályú erdőri, tizenhat (16) másodosztályú erdőri, negyvenegy (41) elsőosztályú erdőszolgai és negyvenkettő (42) másodosztályú erdőszolgai állás.

1. Évi bérfizetés főerdőröknél	1000	kor.
" " I. oszt. erdőőröknél	800	"
" " II. " " " " "	600	"
" " I. " erdőszolgáknál	500	"
" " II. " " " " "	400	"
2. " lakbér főerdőröknél és erdőőröknél	80	"
" " erdőszolgáknál	30	"
(esetleg természetbeni lakás).		
3. " failletmény főerdőröknél és erdőőröknél	60	"
" " erdőszolgáknál	40	"
4. " irodaátalány főerdőröknél és erdőőröknél	6	"
5. " lótartási átalány 16 erdőőrnel	240	"
6. Két ötödéves korpótlék főerdőröknél és erdőőröknél	100	"
" " " szakvizsgázott erdőszolgáknál	60	"

Mivel nyugdíjalap ezidőszerint még nincs, az alkalmazott és alkalmazandó erdőri személyzet összes tagjai az «Országos gazdasági munkás- és cselédségélypénztár» tagjaivá 10 kor. 40 fill. évi tagsági díjjal a vármegyei erdőri alap terhén beiratnak.

Pályázóktól megkivántatik:

1. az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követelt szakképzettség,
2. feddhetlen élet,
3. legalább 24 éves, de 35-nél nem magasabb életkor,
4. ép szellemi és testi erő, különösen erős testalkat, jó látó-, halló- és beszélőképeség,
5. magyar állampolgárság,
6. a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birása,

7. illetőségük, esetleg eddigi alkalmaztatásuk, nyelvismereteik és katonai (honvéd) kötelezettségük igazolása. Ezen adatok hiteles okmányokkal igazolandók.

A pályázati kérvények Csik vármegye közigazgatási erdészeti bizottságához intézendők és a csikszeredai m. kir. állami erdőhivatalhoz legkésőbb 1912. év márczius hó 1-ig nyújtandók be.

Az állások betöltése április hó előtt nem fogantatottatik.

A kinevezett egyének csak egy évi kifogástalan próbaszolgálat után véglegesíttetnek.

A régi szervezet alapján e vármegyében jelenleg is szolgálatban levő erdőőrök és erdőszolgák kérvényeiket felettes erdőgondnokságaik útján terjesztik be okmányok nélkül az erdőhivatalhoz. Ezek a kérvények az illetőnek kifogástalan szolgálata esetén a kinevezéseknél első sorban vétetnek figyelembe.

Csikszereda, 1912. évi január hó.

(12.) **M. kir. állami erdőhivatal.**

Pályázat erdőőri állásra.

A kegyestanítórend uradalmában (Somogy megye) Szentmiklóspuszta lakhelyvel, esetleges változások vagy áthelyezések fenntartásával és egy próbaév kikötésével, egy erdőőri állás betöltendő lévén, pályázni kívánók felhivatnak, hogy szakvizsgálati és eddigi szolgálatukat igazoló bizonyítványaik, valamint életkorukat feltüntető anyakönyvi kivonattal felszerelt kérvényeiket nagyságos és főtisztelendő dr. Vámos Károly uradalmi jószágkormányzó úrhoz intézve az uradalom főerdézi hivatalához Somogytaszárra, legkésőbb február 28-ig küldjék be.

Javadalom: Természetbeni lakás, 200 kor. készpénz, 5 q búza, 10 q elegyes vagy rozs, 10 ürm. hasáb- és 8 ürm. ágtüzifa, 2000 □-öl tengeriföld, 100 □-öl kerti-föld, 100 □-öl kenderföld, 400 □-öl rét, 1 db. tehén, 1 db. növendékmarha, 2 göbe és 4 süldősertés legeltetése, 3 q szalma és 23 kilogr. konyhasó.

Az állás folyó évi április hó 24-én foglalandó el.

Somogytaszár, 1912. évi január 25.

(13.) **Ódor Ignác,** uradalmi főerdész.

Pályázati hirdetmény.

Az állami kezelésbe vett községi erdőknél, Nagy-Küküllő vármegyében, Szásztyukos község székhelyvel megüresedett II-od oszt. erdőőri állásra pályázat hirdettetik. Évi fizetés 600 K, lakáspénz 120 K, tűzifa-váltság 80 K, legelőválttság 24 K. Pályázó életkorát, feddhetlen előéletét, az erdőőri szakvizsga letételét, eddigi alkalmazását és egészségi állapotát igazolni köteles. Sajátkezüleg irt és a közigazgatási erdészeti bizottsághoz címzett bélyeges kérvények 1912. évi február hó 15-ig a segesvári m. kir. állami erdőhivatalnál okvetlen benyújtandók.

Segesvár, 1912. évi január hó 24-én.

(14.) **M. kir. állami erdőhivatal.**

131,482/1911. I. B-1.

Fenyőrönköfa eladása fűrészrakodón, fűrésztelephérettel.

A szászsebesi m. kir. erdőhivatalhoz tartozó kudsiri m. kir. erdőgondnokságból a kincstár által az alkenyéri fűrészrakodóra az 1912—1916. években leosztandó s évenként mintegy 15,000 köbméterrel előirányzott fenyőrönköfa az alkenyéri kincstári gőzfűrész bérletével kapcsolatban zárt írásbeli ajánlatok útján eladásra kerül.

Az ajánlatok legkésőbb 1912. évi február hó 26-án délután 5 óráig nyújtandók be a szászsebesi m. kir. erdőhivatalhoz, a hol is azok a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Kikáltási árak köbméterenkint:

a) a legalább 3·80 m hosszú és 25 cm-nél vastagabb középátmérőjű rönkök után 18 (tizennyolcz) korona;

b) a legalább 3·80 m hosszú és 26 cm-nél kisebb középátmérőjű rönkök után 12 (tizenkettő) korona 50 (ötven) fillér;

c) a 3·80 m-nél rövidebb rönkök után vastagságra való tekintet nélkül 11 (tizenny) korona 50 (ötven) fillér.

A gőzfűrész után 4000 korona évi haszonbér fizetendő. Bánatbent 15,000 korona.

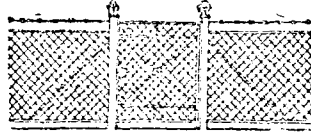
Az ajánlat a kikiáltási árakkal szemben mind a három választék után egy és ugyanazon százalékban teendő.

Az árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlapok és borítékok a szászsebesi m. kir. erdőhivatalnál díjmentesen megszerezhetők.

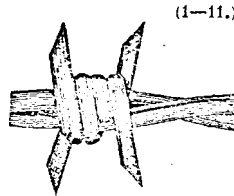
Budapest, 1912. évi január hóban.

(15.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

Vadaskertsövények
a legjobb drótanyagból, továbbá
kertsövények, tennispályák,
baromfiudvarok

Alpenländische Drahtindustrie
(1-11.) **Ferd. Jergitsch' Söhne**
WIEN,
V 1, Wienstrasse 45, Telephon 9583,
Graz, Göstinger Maut und
Klagenfurt Postfach 263.
195. számú képes katalógus ingyen és bérmentve
a legközelebbi eső irodából.

**Magas csiraképeségű
erdei magvakat**
szállít jutányosan
**Böhmerwälder
Waldsamen-Klenganstalt**
Gesellschaft m. b. H.
Budweis. (7. XII. 1.) **Csheerdő.**